

2024-06-20
KN2024/01377**Klimat- och näringslivsdepartementet**Statens Energimyndighet
Box 310
631 04 Eskilstuna

Uppdrag att ta fram underlag för genomförande av delar av det reviderade direktivet om förnybar energi

Regeringens beslut

Regeringen ger Statens energimyndighet (Energimyndigheten) i uppdrag att ta fram underlag för och förslag till genomförande av artiklarna 3, 9, 18 och 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413.

Energimyndigheten ska:

- 1 utreda om det i Sverige finns några stödsystem som i strid med kaskadprincipen i artikel 3.3 dels främjar energiproduktion från träbiomassa, dels snedvrider konkurrensen i sektorn.
- 2 identifiera vilka befintliga och aviserade styrmedel, inklusive regelverk (direkta såväl som indirekta), som skulle kunna ingå i en sådan ram som avses i artikel 3.4a för att undanröja hinder för en hög andel av försörjning med förnybar el, och vid behov ge förslag på ytterligare åtgärder.
- 3 lämna förslag på hur tillståndsgivningen för gemensamma projekt för havsbaserad förnybar energi enligt artikel 9.7a ska underlättas genom att minska komplexiteten och öka effektiviteten och insynen i tillståndprocessen.
- 4 analysera om Sverige uppfyller kraven i artikel 18 i dess nya lydelse, och om inte, översiktligt beskriva hur ett uppfyllande av kraven skulle kunna påskyndas.

- 5 påbörja arbetet med att anpassa myndighetens befintliga föreskrifter om ursprungsgarantier för el så att de överensstämmer med artikel 19.

Vid behov ska Energimyndigheten lämna författningsförslag, dock inte i fråga om föreskrifterna som avses i punkt 5. Bedömningar och förslag på skatteområdet ska inte lämnas.

Vid genomförandet av uppdraget ska Energimyndigheten inhämta synpunkter från berörda myndigheter och aktörer. I uppdraget ingår även att följa och i den utsträckning det är möjligt och lämpligt beakta Europeiska kommissionens och övriga medlemsstaters arbete när det gäller artiklarna i fråga. Myndigheten ska ha en löpande dialog med Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) för att beakta övrigt arbete i Regeringskansliet med genomförandet av detta direktiv. Uppdragets olika delar ska slutredovisas senast den 31 december 2024. Eventuella författningsförslag ska dock lämnas senast den 31 oktober 2024.

Skälen för regeringens beslut

I förnybartdirektivet finns bestämmelser om främjande av förnybar energi. Genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652 (RED III) ändras delar av förnybartdirektivet.

I RED III finns flera nya bestämmelser, bland annat om den så kallade kaskadprincipens tillämpning, gemensamma projekt med andra medlemsstater, information och utbildning samt ursprungsgarantier och ursprungsmärkning av energi.

För att bedöma om någon åtgärd behöver vidtas är det nödvändigt att utreda om svensk lagstiftning är i linje med de uppdaterade reglerna om biomassaanvändning för energiändamål som anges i artikel 3. I artikel 3.4a finns även bestämmelser om att medlemsstaterna ska inrätta en ram med åtgärder som ska möjliggöra utbyggnad av förnybar el på en nivå som är förenlig med medlemsstatens åtaganden enligt den s.k. styrningsförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder. Det behöver utredas om de styrmedel som redan finns är tillräckliga för detta eller om ytterligare åtgärder behövs.

Artikel 9 ställer krav på medlemsstaterna att underlätta tillståndsgivningen för gemensamma projekt. Energimyndigheten får därför även i uppdrag att utreda hur detta bör gå till. I den utredningen bör Energimyndigheten hålla sig informerad om arbetet i Utredningen om havsbaserad vindkraft (KN 2023:01), som ska analysera hur tillståndsprövningen av vindkraft i Sveriges ekonomiska zon kan effektiveras (dir. 2023:61 och dir. 2024:33).

Reglerna om information och utbildning i artikel 18 har utvidgats. Bland annat ställs det nu krav på att medlemsstaterna säkerställer ett tillräckligt utbud av utbildningsprogram för teknik för förnybar energi och att deltagande i sådana program främjas. Vidare ska medlemsstaterna analysera hur antalet utbildade installatörer svarar mot det behov som finns. Dessutom ska information om vilka installatörer som är certifierade förbättras och göras mer tillgänglig för allmänheten.

Reglerna om ursprungsgarantier i artikel 19 utökas på flera sätt. Utöver att Sveriges system för ursprungsgarantier ska följa bestämmelserna i förnybartdirektivet i lydelsen enligt RED III är det viktigt att systemet så långt det är möjligt överensstämmer med motsvarande system i övriga medlemsstater och erbjuder marknadsaktörerna ett enkelt handhavande. Regeringen avser att se över förordningen (2010:853) om ursprungsgarantier för el. Samordningen med andra medlemsstater förutsätter ett relativt detaljerat regelverk om ursprungsgarantier och delar av det regelverket placeras lämpligast i föreskrifter meddelade av Energimyndigheten. Myndighetens arbete med föreskrifterna bör påbörjas parallellt med översynen av förordningen. Regeringen ger därför Energimyndigheten i uppdrag att påbörja arbetet med att uppdatera myndighetens föreskrifter om ursprungsgarantier.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Johan Malinen

Kopia till

Statsrådsberedningen/EU

Utrikesdepartementet/BK

Finansdepartementet/BA, KO, SFÖ och SKA

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/BB, SMF, SPN och TM

Energimarknadsinspektionen